

Sammelband

Rubr. XVII. Nro. 3.

Gymnasial - Bibliothek

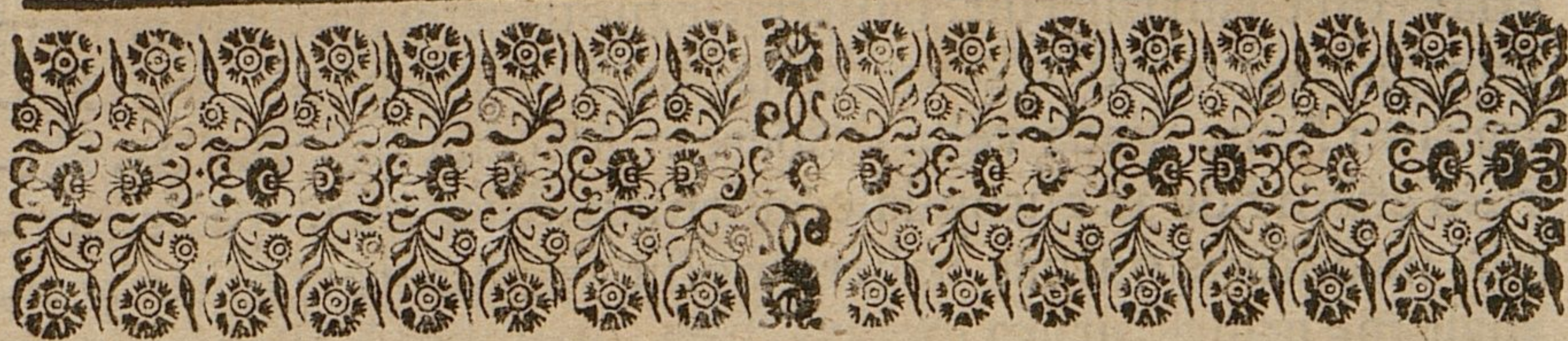
zu Cöthen.

Ad
Splendidiss. S. R. I. Academ. Natur. Cur.
HELIANTHUM,
PÆONIS
De
RUPICAPRARUM
INTERANEIS ET ÆGA-
GROPILIS,
SUCCINCTA DISSERTATIO.

NORIMBERGÆ,
ANNO M. DC. LXXXIII.

REPERIENDUM
INTERAMNIBUS ET EDGA-
DUM GHOPIIS
SUCCESSIONE
MCCCXXII

Ad

Splendidiss. S. R. I. Academ. Natur. Cur.

HELIANTHUM,

PÆONIS

De

RUPICAPRARUM INTERANEIS

ET ÆGAGROPILIS,

SUCCINCTA DISSERTATIO.

DE Rupicapris, animali sylvestri, plures scripserunt Medici & Historici, nullus tamen, quantum mihi quidem scire datum est, earum interanea plenè exposuit, quin aliqui circa vocis Etymologiam, variasque hujus species enodandas maximam partem sunt occupati, omissis iis, quæ Rei Medicæ addictis, & curiosis omnibus lucem afferre, famamque sæpius auctam satiare possent: Sunt tamen qui cum Veterum monumentis, tum propriâ diligentia adjuti ac investigandi industriâ incitati, in cornigeri hujus naturam, mores, domicilium, cibum, usumque varium, quem corpori humano præstare compertum est, studiosè inquisiverunt; uti ex Gesnero & Aldrovand, l. 1. de Quadrupedibus prolixius haurire licet: Ex Recentioribus, Beatus *Velschius*, Academiae nostræ Nestor, Vir Celeberrimus, vis de Ægagropilis, quarum occasione de Rupicapris eruditè

A 2

etiam

Dissertatio de Rupicaprarum

etiam quædam inseruit, Dissertationibus, æternam sibi famam comparavit, adeò ut labor frustraneus videri possit, post Homerum hunc Iliada velle scribere: Ast quia ipsa veritas, aliorum etiam fide ac autopsiâ confirmari desiderat, quò triumpho nobilioris omnes habere possit spectatores & Fautores, malè me non acturum speravi, si ea, quæ cum Velschianis experimentis longè accuratissimis consentanea, tum ab aliis hætenus vel non animadversa, aut saltem publico non prodita, deprehendi, heic in chartam conjicerem, in primis quod Tuæ exhortationi parere, Amicorumque dubiis, quantum quidem pro tenuitate meâ licet, satisfacere, æquum est: Et quidem animus heic non est Caprarum sylvestrium plurimas similitudines enodare, aut rupicaprarum synonymias, vel differentes Authorum sententias excutere, quæ singula, pro summâ qua emicuit ingenii acie, in supr. citat. opusc. feliciter ille peregit. Sufficiet heic monuisse Rupicapræ vocem in sensu paulo strictiori me sumere, quàm Scaligerum fecisse video, Exercit. 207. qui Ibicem & Capream, illius species facit, à Plinio inter caprarum genera, cum *illâ* recensita, ut & *Oryge, damâ, pygargis* &c. quod ipsum Gesnero ansam dedisse arbitror c. l. eleganter multorum *πολυουμίαν* culpandi: Si accuratiores, inquit, singulorum descriptiones haberemus, minus molestum esset singulis convenientia nomina indere: Hac autem deficiente multa ex his nominibus non intelliguntur, vel confunduntur, vel alienâ interpretatione obscurantur: Mihi Rupicapra *ἀγάρχη* est Oppiani, qui lib. 2. *Κυνηγετ.* p. 16. Edit. Paris. ita:

Ἀγῶν δ' αὖτε πέλει, προβάτων τε, πανάγρια φύλα
Οὐ πολλὸν τέτων οἴων, λασίων τε χιμάρρων
Μείζονες, ἀλλὰ θύειν κραιπνοί, θιναροί τε μάχιδοι,
Στρεπτοῖσιν κεφαλῆσι κορυσώμυλοι κεράισι.
*Est agreste genus caprarum oviumque ferarum,
Non multò nostris ovibus caprisque petulcis*

Aspectu

Interaneis & Ægagropilis.

*Aspectu referens majorem corpore formam:
Sed multò leviùs celeres rapiuntur in auras,
Pugnasq; armata reflexis cornibus acres,
Miscent terribiles.*

Ubi non opus esse autumo diu dubitare, num reapse rupicapras intellectas velit, an strepsicerotem, siquidem de cornibus reflexis sermo ei sit, quæ isti non competunt, & postquam in antecedentibus de eurycerote, damâ, Bubalo, dorcade, multum differuisset, post de ægagro dicere incipiat, seu rupicaprà nostrâ, majorisq; declarationis ergò statim subnectat.

*Αἰγάχοις δὲ τις ἔστι δι' αὐτῶν αὐλὸς ὀδόντων
λεπταλέης πνοιῆς κερῶν μέσον, ἔνθεν ἔπειτα
αὐτῶ ἐς κγαδίν, καὶ πνεύμονας εὐθὺς ἰκάνει.*

*Est autem capris agrestibus ore foramen,
Angustum, medios per dentes cornua versus,
Pervadens flexis anfractibus intima cordis, &c.*

Quæ quî in rupicapras quadrent, mox explicare conabor: sitne autem hæc Æliani κεμάς, quam l. 14. c. 14. δραμῆν ὠκίστην θυέλλης δέκην, ἰδεῖν δὲ ἄρα πυρρόθριχα καὶ λασιωτάτην, instar turbinis cursus esse citissimi, quoad speciem verò pilis rufis & perquam hirsutam ait, equidem ignoro: Utrique saltem magna est pilorum affinitas, quæ fortè etiam Celeberr. Bochart. movit, ut κεμάδα pro Plinii Rupicapra sumeret in Hierozoico p. m. 912. l. III. Sed propius ad externam hujus animalis faciem delineandam accedo: Rupicapras tres cultro subjeci, mares duos, & femellam unam, quarum hæc cum mare, ansam dederunt in thermis Leucensibus, partes genitales præcipuè examinandi, utpote cæteris visceribus jam destitutæ: mas verò alter nupero demum Julio, in thermis Favariensibus, ubi Vener. Domini Parentis mei curæ itidem vacavi, curiositatem meam magis explevit, utpote quem nondum exenteratum per venato-

Dissertatio de Rupicaprarum

rem Reverendissi. Abbatis Favar. sex à thermis leucis, ap-
portaricuravi, cum olim Nobiliss. *Pythagoras* noster, de ventri-
culorum pluralitate, à me quædam edoceri cupierit, egoque
quoad ægagropilas, de quibus ante sermonem nonnullum
cum Excell. *Celso* habui, plura scire desiderârim: Capræ hæ
agrestes singulæ magnitudine & figurâ villaticas nostrates
optimè referunt, cornibus instructæ nigricantibus, aduncis,
& sub finem sui non parum incurvatis: ab exortu horum ad
usque medietatem evidentes sunt plurimi nodosi circuli, qui-
bus exasperantur; quos excipiunt minores aliquot, minùs con-
spicui, in unco nullis planè existentibus: Cæterùm duplicem
substantiam reapse videndam exhibent, unam exteriorem
corticalem, ligneam quasi, quæ se rursùm dividit in corticem
exteriorem & interiorem, quorum uterque nigricat; alteram
interiorem osseam, albicantem, cranii substantiæ congene-
rem, quæ solida admodum est & compacta, neutiquam per-
via, minus cava: Color his fuit inter fuscum & rufum; albas
tamen nigrasque distinctis coloribus dari Albertus affirmat,
cujus autopsiæ ego nihil detraham, cum Philosophus lib. de
color. καὶ λευκὸς δὴ ποτε πέφινε καὶ ἔλαφῶ καὶ ὄρνιθι: album quan-
doque visum esse & cervum & ursum asserere ausit: Aures ob-
longæ, pedesque ut in animantibus aliis bifulci, cauda latiu-
scula: Ex quibus patet, cum malè rupicapris (voce pressè sumtâ)
accenseri capream unicornem, cujus mentionem injicit præf.
Bochard. p. 967. & Eustath. Antiochenus, utpote quæ orygem
Plin. & Aristot. magis æmulatur; ita enim hic l. 2. hist. Animal.
Μονοκέρατα δὲ καὶ μώνυχα, ὀλίγα, οἷον ὁ ἰνδικὸς ὄνι μονόκερος: Μονόκερων
δὲ καὶ διχίλων ὄρυξ. Cui non contrariatur Oppian, l. 2. Cyneget.
p. 18.

Ἔστι δὲ τις δρυμοῖσι παρέσι δξύκερθ θῆρ
Ἀχιόθυμθ ὄρυξ, κρυερὸς θήρεσι μάλισα,

Est etiam fera, quæ sylvas perlustrat opacas, cornu acuto,
oryx, feris maximè horrendus; tum etiam errâsse illos, qui cor-
nibus

Interaneis & Ægagropilis.

nibus spirare ægagros scripserunt, è quorum censu Oppianum esse volunt supr. citat. lib. canentem:

Εἰ δὲ τις ἀγάγρε κηρὸν κέρασιν περιχέουσι,
Ζωῆς ἐξέκλεισεν ὀδῶς, πνοῆς τε διαύλας.

Quæ Bodin. ita reddit:

*Quòd si quis fusa sensim per cornua cera
Intercludat inane, citò restinxerit auras
Vitales, animamq̄, & respiracula cordis.*

Mihi verò dubium utcunque videtur esse, per τὸ κηρὸν κέρασιν περιχέουσι intelligendam esse ceræ in ipsa cornua injectionem, partim quòd in præcedentibus foraminis meminit κηράων μέσση, quod ego; *inter cornua*, interpretor, partim quod juxta cornuum soliditatem, ultimum rupicapræ examen me docuit, post cornua duo adesse foraminula patentia, quibus aërem haurire venator aliiq̄ue confirmârunt: quod primo intuitu mihi absurdum videbatur, cùm sub foramine statim cranium delituerit, ductusq̄ue patentis alios invenire non licuerit: post autem fidem aliquam ipsi adhibere fecit, & naturæ sollertia, quæ animalisti, in summis alpibus degenti, viis hiis non frustrâ prospexit: & gratissimæ Pythagoræ nostri, quem super hac re primum consului, Amici verè fraterni, literæ; ita autem ille die 10. August. labent. hujus Anni 1682.

Quæ de rupicapris notas, omninò sunt memoratu dignissima, nec tamen nova: Nam & Oppianus pridem ita cecinit Cyneq. l. 2. 339.

Αἰγάγροις δὲ τις ἔστι, δὴ αὐτῶν αὐλὸς ὀδόντων.

Quibus ego quidem non potui non acquiescere, utpote exinde edoctus veteres plurimorum notitiâ non merè superficialia imbutos fuisse: scrupulus tamen animo hæsit adhuc, quem ob finem ulteriori aëris meatu animantia ista indigeant: Unde die 25. August. seq. reposui: Locus, quem ex Oppian.
tuis

tuis inseruisti, evidenter & inventum meum confirmat, & cereas injectiones Veteribus notas fuisse commonstrat: Illud autem mirari subit etiamnum, quare natura alia foramina pro aëre transmittendo huic quadrupedi insuper parârit, iisdem aliâs, quoad structuram partibus pneumonicis cum capris villaticis donato: num quod locos excelsissimos scandunt & inhabitant, majori pabuli nitro aërei copiâ indigere dicendum est? hæreo: cum oves sylvestres, de quibus idem Oppianus, sedes eadem petant & (uti canit ipse) celeres rapiantur in auras: Ad quæ eruditè rursus die 29. ejusdem Mens. respondit Amicissimus Vir; uti ex eruditis ejus meletematibus, Ephemeridibus nostris itidem insertis, videre licebit. His non ingratum fore auguror, si quæ venerand. Carol. Sponius Medic. Lugdun. Celebratiss. ad me Kal. Novembris St. N. dedit, adjecero: Quod te (inquit) à Pythagorâ nostro monitum scribis de miro foraminum ponè ægagrocera usu, juxta eximium Poëtam Oppianum: Fortassis hoc ipso incitare ac allectare te voluit, ut rationem hujusce eventus singulari tuâ sagacitate investigares: Ego, ut quod sentio, super hoc negotio liberè dicam, nullus dubito, quin foramina ista hoc in animali, orificia sint, in respirandi usum, à naturâ τῆ δαίμονις constructa, ut per hac ipsa, perq̃ meatum ab eâ parte palatum usque fistula instar pertinentem, aër facilius, uberiusq̃ tum atrahi, tum cum fuliginibus expelli possit, tanquam per idonea fumaria, in animali, pernicibus cursibus, saltibus, & acclivium præruptorumq̃ locorum scansionibus, per totum ferè vitæ curriculum indulturo: præcipuè quum venatorum, (uti sæpè fit) incuribus premitur, ac infestatur. Et certò memini, Natura Scribam PLINIUM c. 50. l. 8. nec non ipso vetustiore VARRONEM c. 3. l. 2. R. R. ex Archelai auctoritate notâsse, Capras auribus spirare, non naribus, quemadmodum & ab Alcmaëone proditum fuisse memorat Philosophus, c. 11. l. 1. de Hist. anim. Quanquam naribus istiusmodi feras eodem tempore non respirare, absurdum putem: Utraq̃ enim parte καὶ διὰ τῶν ὠτῶν καὶ διὰ τῶν μυκτήρων omnino respirant, teste Æliano περὶ ζῴων ἰδιότη. l. 1.

Interaneis & Ægagropilis.

c. 53. modò auriuni vocabulo foramina supra laudata ponè cornua sita intelligantur, ut certè intelligi debent.

Adeò ut abundè isthinc constet pneumonica esse hæc organa, de quibus Veteres paulò obscurius, si non omnes, plerique saltem locuti fuerint: Rimari tamen oportebit ulterius, distinctam foraminum horum terminationem, quoties ansam vel alii, vel ego nacti fuerimus: Illud etiam de cornibus addendum, non inanem, uti quidem aliqui autumant, vel levem esse illorum usum; propterea enim quod ad multam defensionem adhiberi nequeunt, inutilia non sunt, quod Aristot. l. 3. hist. animal. cap. 2. de bubalis capreisque præcociter asseruisse videtur, cum vel nostrates iis contra niti, certum sit, utpote injuriam iis propellere assuetæ, neque penitus rejiciendum, quod Scaliger præfat. Exercit. habet: Capreæ (sic illas vocat) ibice longè minores sunt: Mira earum comparata nobis prudentia, ubi errabundæ quærunt novas sedes aut pastum, perspectâ proximâ rupe, projecto pede sæpè periclitantur ejus fidem, nempe mobilisne sit, an fortassè lubrica.

Ajunt cornuum mucronibus (qui satis acuti sunt) tergum scabere: Ex eâ scalpuratione, quæ pernicies evenerit, opus est cognoscere. Creditum est tanta illas illo in pruritu perfundi voluptate, ut extremum cornu vestigium in corium eousque adigatur, unde retrahi nequeat, quod ultimum penes authores ego reliquero, de priori neutiquam dubitans: quinimò extra omnem controversiæ aleam positum non videtur, quod Gesnerus negat contra Albertum & Isidorum, qui cornibus de rupe se quasi suspendere ajunt, cum ad istud cornua apta habeant: unde & Martialis de capreâ l. 13. epigr. 93.

*Pendentem summâ capream de Rupe videbis,
Casuram speres, decipit illa canes.*

B

Ast

Dissertatio de Rupicaprarum

Ast satis de externâ quadrupedis istius facie lallâsse mihi videor, quam succinctè describere tantisper necesse duxi, ne aliis impostor audirem; de interaneis delineandis jam ero sollicitus: Abdomen reseratum epiplois superbiit pingui admodum, cujus ductus adiposi, luci quum obverteretur, egregiè conspiciabantur: hoc remoto in hypochondrio dextro emicuit hepar rubore suavi, lobarum suorum visum reficiens, in cujus cavo vesicula felle delituit, suis ductibus versus intestinum duodenum vergens, quâ destituuntur, si Aristot. illustri Peripateticorum Dictatori credimus, cervus & dama, uti colligere est ex l. 2. hist. animal. c. XV. cujus rei fides sit penes ipsum: difficile enim credere est utcunque, balsamico hoc succo, quo insecta etiam, maximâ saltem, quod sciam, ex parte, donantur, ruminantia ista destitui: hinc tertius & quartus ventriculus prominebant, quorum *ille*, prout in hircorum nostratium anatome olim animadverti, folia seu cellulas habebat ferratas, hærentibus inter interstitia alimenti reliquiis penitus exuccis: *hic* verò membranis foliaceis undique ambiabatur, conspicuis inter interstitia hinc inde plexibus glandulosis: *ille* insuper pilas exhibuit duas, minores, necdum cortice obductas, virides, fragmenta stirpium comestiarum referentes, odoris summè fermentacei: de quibus aliquid adhuc infra: sub finem hujus & initium duodeni valvula apposita fuit insignis, regurgitationem ex intestinis versus superio. a impediens: Ventriculus imus, seu omasum, & secundus, seu reticulum, ingestis pariter rursus; formati cæterum ut hircini, de quibus Exercit. 17. ad Pythag. Oesophagus pariter oblongus fuit & angustus, fibrosus tamen & glandulosus: Intestinorum tenuium tractus multiplex fuit, isque tortuosus, quæ cum crassis undique connectebat mesenterium, glandulis scatens, maximè circa medietatem sui, subfulcis, molliculis: post colon appendicem notavi, oblongam, in quâ glandulæ solitariae *Pejeræ* hinc inde protuberabant.

In

In sinistro hypochondrio, ventriculum secundum amplexabatur lien, orbicularis omnino figuræ: Renes bini, quibus superius appensi erant succenturiati subpingues intus & cavi, cum suis ureteribus ad vesicam pergebant, pone cujus collum, vesiculæ seminales propendebant, aliquot 3. à prostaticis duriusculis & in juvenculo hoc capro parvulis adhuc, distantes, ductibusque propriis in urethram tendentes, quos etiam in tauro ibidem loci distinctè ostendi; Reliqua quæ de prostaticis & utero hujus animantis animadverti: inserta sunt Exercit. IV. & XII. ad Pythag.

Medius venter cor ostendit majusculum, pericardio obvallatum, cum suis vasibus, & pulmones, quorum vesiculæ, cum sanguine ferè exhausti fuerint, eleganter admodum videri poterant; de horum structurâ, aliarumve partium, prolixior esse nolo, cum Exercitativ. Malphigius, & alii illam eruditè enucleârint: Illud dixisse sufficiat, ex ventriculorum pluralitate, quibus quadrupes istud gaudet, patescere, ruminantium perfectorum numero illud utique accensendum esse, etiamsi, quæ ruminatio absolvatur, jam declarare non instituerim, cum quicquid hujus est operæ, feliciter ac ingeniosè Nobiliss. Pythagoram nostrum absoluturum, & Erudito Orbi aliquando exoluturum sciam: evidens est juxta ægagropilarum ex fragmentis comestorum compositio, de quarum generatione sagacissimè differuisse constat Excellentiss. Velschium, cujus inventis parum omnino est quod potest addi, multum tamen, ubi majorem fidem ipsis hoc modo accersi videbimus.

Antequam autem de ipsarum natalibus plura fari incipiam, prius substantiam formamque earum delineabo, quas in ventriculo cellulato, torcularis vices sustinente, reperisse me superius memini: sunt autem quoad substantiam solidiusculæ, subrotundæ, colore virides, magnitudine globuli, ex innumeris fruticum, herbarumque subtilissimè tritarum, fibrillis

Dissertatio de Rupicaprarum

secum invicem arctissimè involutis compactæ: Fibrae istæ ita implicatæ prima pilæ stamina faciunt, primo generationis momento, sensimque adscitis aliis, quæ pariter implicantur, in corpus ovale, interdum oblongum ac quadratum, diversæ magnitudinis exsurgunt, & cortice quodam, qui in *hisce* evidentior est, investiuntur: dico in *hisce* scilicet pilis majoribus & magis absolutis, etenim non semper, aut saltem non æqualiter crescunt, nec cute perinde vestiuntur, sed ad sufficientem magnitudinem, quæ naturæ utcumque tolerabilis existit, semel evectæ, aliquo modo ab incremento sui ulteriore abstinere videntur, uti quidem in bulithis res evidentius ostendi potest, qui cortice nigricante undiquaque secundum sui peripheriam obducuntur, relicto in parte superiore parvulo foramine, vel angulo, in quem quod pilorum accedet, adhuc recondi necesse habet, aut è ventriculo eliminari, ne novo ovo materia suppeditetur: cujus veritatem haud parùm me docuit bulithos insignis in omaso vaccæ ante biennium repertus à Ianio, mihi que hinc dono datus: & confirmavit ægagropilus oblongus cute nigricante penitus obmunitus, quem ex Nobiliss. Aretæi nostri liberalitate possideo, neque forsan contraire potest pilarum diversâ magnitudo, ni dicere malimus uno quasi ictu cute illas obtegi, quod autopsiæ non parùm adversatur: imò & sanæ rationi: porrò meæ circa basin suam ovalem quasi agglutinabantur cellulæ alteri ventriculi, & in peripheriâ majorem fibrillarum coagmentatarum firmitatem ostenderunt, reliquo ipsarum agmine, quod *hisce* parietibus ambiebatur itidem artificiosè compacto, nec dum absoluto (cujus etiam, inæqualis in parte superiore conspicua cavitas, indicium esse potest) existente, minusque renitente, quod ipsum succi corticem naturaliter constituentis, præsentiam aliquam arguere mihi verisimile fit: de herbis, è quibus istis materia accedat, certi quid propalare non ausim, licèt cum Excell. Velschio persuasum habeam, doronici solius ramenta illas non conficere: ad-
jungam

Interaneis & Ægagropilis.

jungam aliquid de generationis modo, de multiplici illarum usu vicissim lectorem ad laudatiss. Nestoris meletemata remittens: Ægagropilas per coagulationem potissimum progigni ille statuit pag. 22. dum ait: Quanquam verò *ægagropilos fibrarum & succi plantarum nondum perfectè resoluti coagmenta veriùs statuerimus, haut parum tamen & aphronitri alpini & salis petrosi metallici ac arenarii linctum ad coagulationem acidi spirituosì fermenti in ventriculo facere monebamus*: quæ sententia, ubi acidi spirituosì existentia, (quam ab adversariorum injuriis salvam facere prudenter studuit,) & perversio ejusdem vel defectus, substiterint, plausibilis satis est: mihi verò, qui fermentum spirituosum subacidum in prod. Physiol. pro ciborum dissolutione gnaviter, ex aliorum meaque tum hypothesi adstruxi, etiam citra hujus incommoda, ipsarum ortus si non evidentè demonstrari, saltem adumbrari posse videtur: videlicet si dicamus, *ægagropilas illis potissimum in ventriculis prognerari, in quibus fibrillæ seu fragmenta plantarum minutissima facilè hærent, & hinc temporis tractu, accedentibus aliis, sibi invicem magis magisque implicantur, ac fibrarum matricium ope, quæ in ruminantibus suas partes egregiè saltant, tandem in corpus rotundum, nunc ovale magis, nunc oblongum excrescunt, quod singulari naturæ providentia ipsius animantis bono, ita compingitur, ne detrimentum gravius ventriculi parietes inde accipiant, & mucò insuper viscido (cui partes salinas inesse non negârim) oblinitur, corticem dehinc constituinte*: Sententiam istam verisimilem si reddere nequeat, bulithi ex pilis deglutitiis, nec tamen ita facilè coagulabilibus, generatio, confirmabunt, ut spero, tum loculi ventriculorum, in quibus reperiri consueverunt, 1. videl. 2. & interdum tertii, idoneam, structuræ peculiaris ratione denticulatæ & ferratæ, sedem subministrantes, acidiqûe fontes, hætenus saltem, minus decantati: tum, quod grana quæpiam salis splendidis aut coagulati, in omnibus non conspiciuntur; siqûe depre-

hendantur, magis de aphronitri ab acido, quam fibrarum coagmentatarum coagulatione testentur; reapse enim acidum ventriculi rupicaprae peccans (ex hypothese loquor) cum aphronitro coagulatum, pilae coagulum producere amplius non censendum, licet particulae quaedam coagulatae, iisdem coagmentati involucris impactae quandoque inveniuntur; ut taceam, nondum extra controversiae aleam positum esse, nonnisi in statu morbofo illas scaturire, ventriculi fermento (quod hujuscemodi aciditate impraegnatum graviora adhuc produceret symptomata) a statu naturali multum recedente, siquidem vegetas ac robustas, quibus ne gry quidem, ex interaneorum saltem lustratione, deesse dici posset, pilas ejusmodi prognerasse constet: generatae autem praeternaturales fiunt, dispositionemque morbosam, praesertim ubi majus incrementum sumserint, tandem inducere possunt, cui naturam, cum levitate, qua corpus istud pollet, tum artificioso illius compigmento & munimine, obviam ire tantisper, ego sane arbitror: accedit huc, quod, supposita nuda coagulatione, aegagropili mobiles forent, (qui autem non sunt) & generationis primordia adepti, a natura eliminari possent ac deberent, nisi inertia ipsam accusare velimus, quae corpusculum fluctuans, animantis detrimento, non modo non ejiciat, sed ulteriorem alimoniam ipsi insuper suppeditet; eventu proin & autopsia contrarium testante. Satius erit dicere fibrillas istas solutas, in unius alteriusve ventriculi loculo implicari, ac implicatas haerere, & quasi agglutinari; quam agglutinationem faciliorem & frequentiore reddi aphronitri, aut salis petrosi lineti copia, in aliis magis, in aliis minus, si quis statuere volet, cum usquequaque ἀτομον non sit, per me liberum esto; mihi ista tantisper delibasse sufficiet, dum cum Deo & otio meliora ac evidentiora edocear: In quarto ventriculo aegagropilos conspectos fuisse aeterna laude dignissimus *Velschius* commemorat, ex aliorum magis fide, quam propria autopsia, unde & infrequentes inibi eosdem pronuntiat:

Interaneis & Ægagropilis.

tiat: ego aliorum testimonia irrita non faciam, quin potius decenter veneror, avem tamen hanc raram illic loci videre gestirem; mirum enim utcunque, ubi plantarum prima resolutio, ardua & laboriosa peragitur, fibrillas non hæfisse, sed eò delatas esse, ubi succi expressi fortè ulterior fit agitatio & elaboratio, adque partes intestinales immediata transmissio: De fermento quoque spirituofo ventriculi, quod nonnulli penitus exulare faciunt, quibus glandularum liquor spiritui animali pro vehiculo (quo tamen non indiget) tantum est, quædam adjungere possem, non tam defensusur aciditatem talem, quàm ipsi inesse plures perperam arbitrantur, quàm liquorem glandularum stomachicarum, à meris spiritus nitrosi servitiis vindicaturus: Verùm in immensum excreveret epistola, quam his inclusam volo cancellis, pluraque essent alia, quæ suprâ enarratis adjici possent, à quibus tamen hâc vice abstinere consultius duco, dum experimentis reiteratis, mihi vel aliis plura dicendi, occasio succrescet.

*Script. Basil. d. 8. Decembris
Anno 1682.*

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is difficult to decipher due to its low contrast and the age of the paper.

Faint text at the bottom of the page, possibly a signature or a date, which is also illegible.

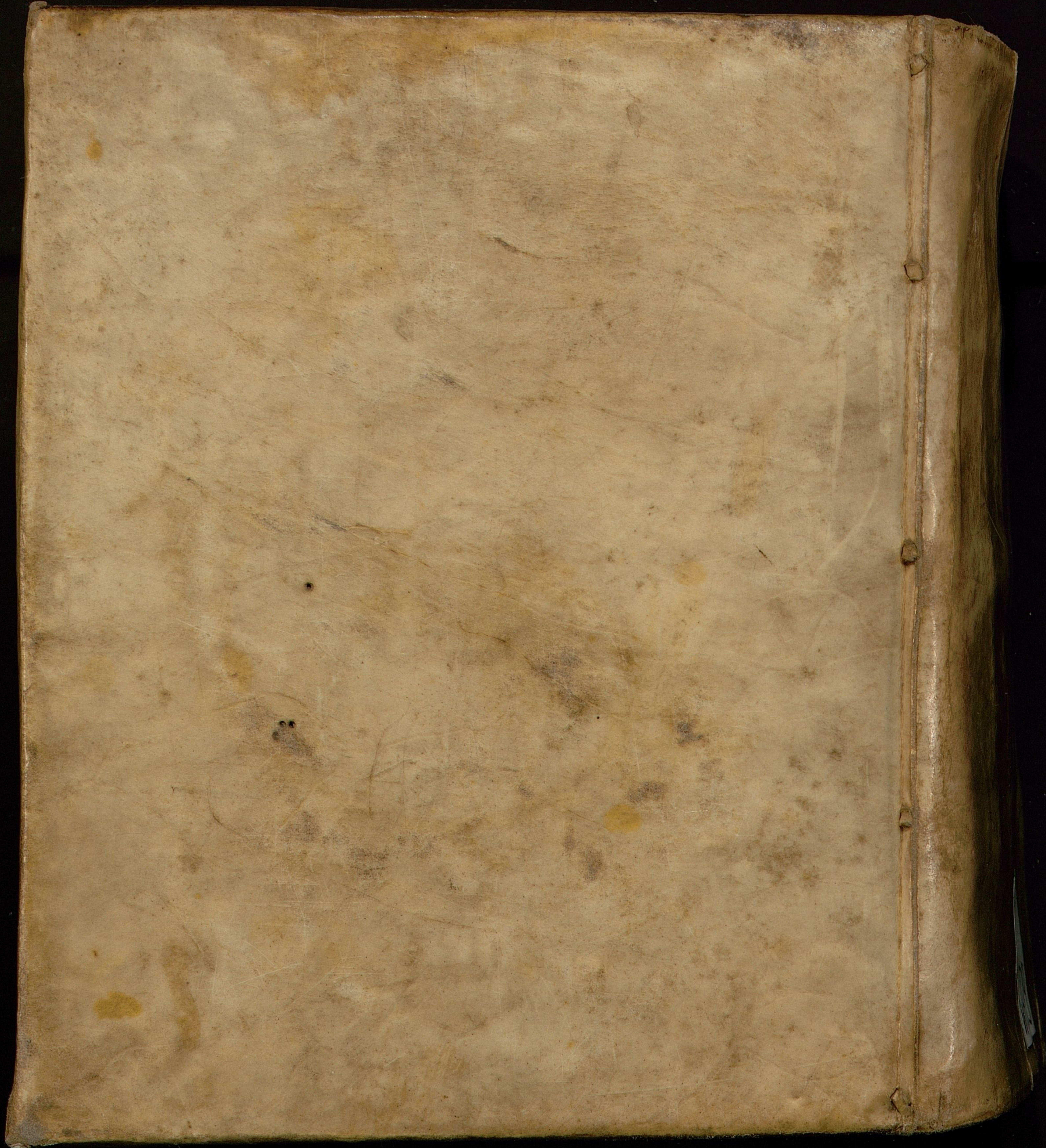

W 739 (2, 1-3)

X 2609982

W 17

24

Ad
Splendidiß. S. R. I. Academ. Natur. Cur.
HELIANTHUM,
PÆONIS
De
RUPICAPRARUM
INTERANEIS ET ÆGA-
GROPILIS,
SUCCINCTA DISSERTATIO.

NORIMBERGÆ,
 ANNO M. DC. LXXXIII.

